

Я.П. Якімлюк, ВАТ КБ "Хрещатик", м. Київ

ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ БАНКУ

Управління фінансовими ресурсами комерційних банків уособлює діяльність, пов'язану із залученням грошових коштів вкладників та інших кредиторів, визначення величини та відповідної структури джерел ресурсів у тісному взаємозв'язку з їх розміщенням. Основним завданням управління фінансовими ресурсами банку повинно стати найбільш ефективно їх використання, що реалізується через здійснення банками збалансованої пасивної та активної політик.

Проблема управління фінансовими ресурсами, залученими комерційними банками, має дві взаємодоповнюючі сторони: кількісну та якісну.

Кількісна сторона полягає у всезростаючому розвитку пасивних операцій банків із метою залучення якомога найбільшої кількості ресурсів.

Якісна сторона управління залученими банківськими ресурсами тісно пов'язана з розробкою напрямів їх розміщення, що дозволяє найбільш ефективно їх використовувати. Якісне управління можливе лише при здійсненні комерційними банками тісного взаємозв'язку пасивних операцій з активами.

Інструментарій управління фінансовими ресурсами банку містить у собі дві групи методів управління фінансовими ресурсами банку: методи управління залученими та запозиченими коштами банку; методи управління капіталом банку.

До методів першої групи належать цінові та нецінові методи управління, які являють собою кількісну сторону процесу управління фінансовими ресурсами банку.

Сутність цінових методів полягає у використанні відсоткової ставки за депозитами як головного важеля в конкурентній боротьбі за вільні грошові кошти фізичних і юридичних осіб. Підвищення пропонованої банком ставки дозволяє залучити додаткові ресурси. І, навпаки, банк, перенасичений ресурсами, але обмежений небагатьма прибутковими напрямками їх розміщення, зберігає чи знижує депозитні ставки.

Нецінові методи управління залученими коштами банку базуються на використанні різноманітних прийомів заохочення клієнтів, які прямо не пов'язані зі зміною рівня депозитних ставок. До таких прийомів належать реклама; поліпшений рівень обслуговування; розширення спектра пропонованих банком рахунків та послуг; комплексне обслуговування; додаткові види безкоштовних послуг; розташування філій у місцях, максимально наближених до клієнтів; пристосування графіка роботи до потреб клієнтів.

Методи управління капіталом банку такі: метод внутрішніх джерел поповнення капіталу; метод зовнішніх джерел поповнення капіталу.

Згідно з першим методом головним джерелом зростання капіталу є нерозподілений прибуток банку. Реінвестування прибутку – найприйнятніша та порівняно дешева форма фінансування банку, який прагне розширити свою діяльність. Такий підхід до нарощування капітальної бази не розширює коло власників, а отже, дозволяє зберегти існуючу систему контролю за діяльністю банку і уникнути зниження дохідності акцій унаслідок збільшення їх кількості в обігу.

Залучення капіталу за рахунок зовнішніх джерел можливе кількома способами: емісія акцій; емісія капітальних боргових зобов'язань (субординований борг); продаж активів та оренда нерухомості. Найпопулярнішим зовнішнім джерелом є емісія звичайних і привілейованих акцій. Випуск та розміщення на ринку акцій банку – це найдорожчий з погляду вартості спосіб нарощування капіталу.

Рішення щодо того, які методи керівництво банку має застосовувати для управління його фінансовими ресурсами, повинно прийматися на основі проведеного банком аналізу цих ресурсів. Тільки ґрунтуючись на результатах аналізу, керівництво банку може приймати рішення стосовно того, які методи управління фінансовими ресурсами є більш дієвими і які більш доцільними для застосування протягом певного часу.

Якімлюк, Я.П. Інструментарій управління фінансовими ресурсами банку [Текст] / Я.П.

Якімлюк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2008 р.): у 2-х т. . – Суми: УАБС НБУ, 2008. – Т. 1. – С. 109-111.